

NACIONALNI NAUČNI SKUP – IDENTITET PROFESIJE PEDAGOG U SAVREMENOM OBRAZOVANJU

Izdavači

Filozofski fakultet Univerziteta u Beogradu
Institut za pedagogiju i andragogiju
Čika Ljubina 18-20, Beograd
Pedagoško društvo Srbije
Terazije 26, Beograd

Urednici

Doc. dr Nataša Matović
Prof. dr Vera Spasenović
Prof. dr Radovan Antonijević

Recenzenti

Prof. dr Radovan Antonijević
Prof. dr Nataša Vujisić Živković
Prof. dr Dragana Pavlović Breneselović
Prof. dr Živka Krnjaja
Prof. dr Emina Hebib
Prof. dr Vera Spasenović
Doc. dr Nataša Matović
Doc. dr Milica Mitrović
Doc. dr Biljana Bodroški Spariosu
Doc. dr Saša Dubljanin
Doc. dr Lidija Miškeljin
Doc. dr Lidija Radulović

Za izdavača

Prof. dr Radovan Antonijević
Upravnik Instituta za pedagogiju i andragogiju
Biljana Radosavljević
Predsednik Pedagoškog društva Srbije

Tehnički urednik

Aleksa Eremija

Dizajn korica

Mirjana Senić
Branka Aleksendrić
Milan Stančić

ISBN

978-86-82019-76-3

Odeljenje za pedagogiju i andragogiju Filozofskog fakulteta Univerziteta u Beogradu i Pedagoško društvo Srbije organizovali su u okviru Januarskih susreta pedagoga nacionalni naučni skup sa temom „Identitet profesije pedagog u savremenom obrazovanju“. Cilj naučnog skupa je da se razmotre značaj, potrebe i mogućnosti angažovanja stručnog profila pedagog u obrazovnoj praksi sa posebnim osvrtom na specifičnost i složenost zahteva koje profesionalno delovanje pedagoga podrazumeva u uslovima savremenih promena u oblasti obrazovanja.

Programski odbor skupa

Prof. dr Mirjana Pešić, Pedagoško društvo Srbije
 Prof. dr Šefika Alibabić, Filozofski fakultet Univerziteta u Beogradu
 Prof. dr Miomir Despotović, Filozofski fakultet Univerziteta u Beogradu
 Prof. dr Snežana Medić, Filozofski fakultet Univerziteta u Beogradu
 Prof. dr Radovan Antonijević, Filozofski fakultet Univerziteta u Beogradu
 Prof. dr Nataša Vujisić Živković, Filozofski fakultet Univerziteta u Beogradu
 Prof. dr Dragana Pavlović Breneselović, Filozofski fakultet Univerziteta u Beogradu
 Prof. dr Živka Krnjaja, Filozofski fakultet Univerziteta u Beogradu
 Prof. dr Emina Hebib, Filozofski fakultet Univerziteta u Beogradu
 Prof. dr Vera Spasenović, Filozofski fakultet Univerziteta u Beogradu
 Doc. dr Nataša Matović, Filozofski fakultet Univerziteta u Beogradu
 Doc. dr Milica Mitrović, Filozofski fakultet Univerziteta u Beogradu
 Doc. dr Biljana Bodroški Spariosu, Filozofski fakultet Univerziteta u Beogradu
 Doc. dr Saša Dubljanin, Filozofski fakultet Univerziteta u Beogradu
 Doc. dr Lidija Miškeljin, Filozofski fakultet Univerziteta u Beogradu
 Doc. dr Lidija Radulović, Filozofski fakultet Univerziteta u Beogradu
 Dr Miroslav Pavlović, Pedagoško društvo Srbije
 Biljana Radosavljević, predsednik Pedagoškog društva Srbije

Organizacioni odbor skupa

Dr Aleksandra Ilić Rajković, asistent, Filozofski fakultet Univerziteta u Beogradu
 Dr Zorica Milošević, asistent, Filozofski fakultet Univerziteta u Beogradu
 Mr Zorica Šaljić, asistent, Filozofski fakultet Univerziteta u Beogradu
 Mr Tatjana Pavlovski, Institut za pedagogiju i andragogiju, Filozofski fakultet Univerziteta u Beogradu
 Branka Aleksendrić, asistent, Filozofski fakultet Univerziteta u Beogradu
 Ivana Luković, asistent, Filozofski fakultet Univerziteta u Beogradu
 Mirjana Senić Ružić, asistent, Filozofski fakultet Univerziteta u Beogradu
 Maša Avramović, asistent, Filozofski fakultet Univerziteta u Beogradu
 Nataša Nikolić, saradnik u nastavi, Filozofski fakultet Univerziteta u Beogradu
 Milan Stančić, istraživač saradnik, Filozofski fakultet Univerziteta u Beogradu
 Aleksa Eremija, tehnički urednik, urednik sajta Pedagoškog društva Srbije
 Bojana Urošević, sekretar Pedagoškog društva Srbije

Partner u realizaciji skupa

Klub studenata pedagogije

Napomena: Naučni skup je realizovan u okviru projekta Instituta za pedagogiju i andragogiju „Modeli procenjivanja i strategije unapređivanja kvaliteta obrazovanja u Srbiji“ (br. 179060) koji finansira Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja Republike Srbije i Razvojnog plana Pedagoškog društva Srbije.

Sadržaj

PLENARNA IZLAGANJA	1
Vera Spasenović i Emina Hebib KAKO INICIJALNO OBRAZOVANJE I ZAHTEVI PRAKSE DOPRINOSU IZGRADNJI PROFESIONALNOG IDENTITETA PEDAGOGA	2
Živka Krnjaja PEDAGOG KAO ISTRAŽIVAČ	8
PEDAGOG U KONTEKSTU INOVATIVNIH PROMENA U OBRAZOVANJU	16
Nada Vilotijević, Sofija Maričić i Gorana Starijaš ULOGA PEDAGOGA U DISEMINACIJI INOVATIVNIH MODELA NASTAVE U KVALITETNOJ ŠKOLI	17
Vladeta Milin, Bojana Bodroža, Ivana Đerić, Jelena Teodorović i Dejan Stanković MIŠLJENJA STRUČNIH SARADNIKA OSNOVNIH ŠKOLA O OBRAZOVNIM REFORMAMA U SRBIJI.....	28
Maja Vračar i Gordana Milovanović POLOŽAJ PEDAGOGA U ŠKOLAMA I ANALIZA RAZVOJA KOMPETENCIJA U USLOVIMA SAVREMENIH PROMENA U OBRAZOVANJU	37
Mira Jovanović IZAZOVI PROFESIJE PEDAGOG	44
ISTRAŽIVAČKI RAD PEDAGOGA KAO IZAZOV PROFESIJE PEDAGOG	50
Nataša Matović i Ivana Luković METODOLOŠKO OBRAZOVANJE BUDUĆIH PEDAGOGA	51
Radovan Antonijević ISTRAŽIVAČKI RAD PEDAGOGA U FUNKCIJI UNAPREĐIVANJA PROCESA VREDNOVANJA POSTIGNUĆA UČENIKA	58
Jelena Stamatović i Aleksandra Milošević ISTRAŽIVAČKA ULOGA PEDAGOGA U SAVREMENOJ ŠKOLI.....	63
UNAPREĐIVANJE PRAKSE OBRAZOVNOG RADA KAO IZAZOV PROFESIJE PEDAGOG	71
Milica Mitrović SOCIOKULTURNI PRISTUP NASTAVI I ANGAŽOVANJE PEDAGOGA U NASTAVI	72
Lidija Miškeljin ULOGA PEDAGOGA U GRAĐENJU ZNAČENJA I RAZVIJANJU PRAKSE DEČJEG VRTIĆA	76
Branka Aleksendrić NAČINI RAZUMEVANJA I KONCEPTUALIZOVANJA ŠKOLSKOG UČENJA.....	81
Sofija Vujović PROFESIONALNO DELOVANJE PEDAGOGA: VIĐENJE VASPITAČA I PEDAGOGA.....	87
Maša Avramović ULOGA PEDAGOGA U MUZEJU	93
Elena Marković UKLJUČENOST U PROJEKAT I PROMENA STAVOVA O INKLUZIJU KOD NASTAVNIKA I UČENIKA.....	98

Bojana Perić Prkosovački „RAZMENA MLADIH PROFESIONALACA“ - prikaz projekta međunarodne razmene učenika stručnih škola	105
RAZVIJANJE SARADNIČKIH ODNOSA PEDAGOGA SA OSTALIM AKTERIMA OBRAZOVNOG RADA	110
Dragana Pavlović Breneselović PARTNERSTVO SA PORODICOM: TRI PARADIGME, DVA MODELA, JEDNA ILI VIŠE STVARNOSTI	111
Lidija Radulović i Milan Stančić KAKO NASTAVNICI VIDE SARADNJU SA PEDAGOGOM.....	117
Tatjana Ristivojević i Mirjana Marković PUTOVANJE DO PARTNERSTVA	123
Tatjana Ristivojević TIMSKI RAD - IMPERATIV U UVOĐENJU PROCESA PROGRAMIRANJA U JASLICAMA.....	128
Simka Vukojević, Jovana Maksimović i Mirjana Milanović PEDAGOG KAO STRUČNI SARADNIK U ŠKOLI – ISTORIJSKA PERSPEKTIVA	132

ULOGA PEDAGOGA U GRAĐENJU ZNAČENJA I RAZVIJANJU PRAKSE DEČJEG VRTIĆA

Lidija Miškeljin¹
 Filozofski fakultet
 Univerzitet u Beogradu

Apstrakt

„Uloga“ se odnosi na socijalne uloge i modele ponašanja, strukturirani način učestvovanja pojedinca u društvenom životu koji određuje ponašanje i postupke pojedinca (u kontekstu ovog rada pedagoga) koji ih onda usklađuje sa očekivanjima društvene grupe, ali i sa sopstvenim shvatanjem date uloge. Polazeći od osnovnih postavki socio kulturne teorije, rad se bazira na paradigmi razumevanja koja otvara mogućnost pedagogima da istražuju, konstruišu i dublje razumeju praksu dečjeg vrtića. To od pedagoga traži interaktivni i dijaloški proces razumevanja, konstruisanja i rekonstruisanja postavki o sopstvenoj ulozi, ulozi vaspitača i deteta u dečjem vrtiću što podrazumeva grupni dijalog koji uvažava drugačija mišljenja i viđenja. Ovo "učenje kroz razgovor", lično strukturiranje profesionalnog iskustva, rezultira praksom koja promoviše učenje u podsticajnom okruženju za decu.

Ključne reči: uloga pedagoga, paradigma razumevanja, konstruisanje značenja.

Uloga kao socio – kulturni konstrukt

Uloga, kao socio-kulturni konstrukt, nosi u sebi modele ponašanja, strukturirani način učestvovanja pojedinca, koji ima određeni položaj u jednoj grupi, u društvenom životu i koji određuje ponašanje i postupke pedagoga koji ih onda usklađuje sa očekivanjima društvene grupe, ali i sa sopstvenim shvatanjem i razumevanjem date uloge.

Naše misli, značenja, tumačenja i razumevanja formulišu se i konstruišu kroz aktivnosti koje su posredovane i pod uticajem su sredine i prisutnih artefakata u njoj. Razumevanje načina na koje sredina utiče na performativnost uloga svojih pripadnika unutar institucija, kao što je dečji vrtić, je veoma važno jer nas vodi do razumevanja načina kako zajedničke percepcije među pripadnicima jednog društva/kulture deluju i utiču jedni na druge. Kultura ustanove podrazumeva njenu istorijsku dimenziju, kontekst u kome se nalazi i ljude koji u njoj deluju. Bruner (2000) pod kulturom vaspitno-obrazovne ustanove (predškolske/školske) podrazumeva "stvaranje zajednice učećih subjekata koji se uzajamno pomažu", i navodi kako "...ono što škola poučava, načini mišljenja i "govorni registri" koje neguje kod svojih učenika, ne mogu se izolirati od uloge koju ima u životima i kulturi svojih učenika" (Bruner, 2000: 41). Brunerova osnovna teza je da "kultura oblikuje

¹ lidija.miskeljin@f.bg.ac.rs

um, osigurava oruđe kojim konstruiramo, ne samo naše svjetove, već i razvijamo samokoncepciju, te spoznajemo vlastite sposobnosti", što znači "da su učenje i mišljenje uvijek smješteni u neko kulturno okruženje" (Bruner, 2000: 52).

Stavovi i uverenja pedagoga važan su element razumevanja, ali i konstruisanja kulture vaspitno-obrazovne ustanove. Na osnovu tih uverenja stvaraju se slike o tome šta vaspitanje i obrazovanje jeste (Bruner, 2000; Stoll i Fink, 2000) i u koja su utkane vrednosti, norme, uloge, stavovi i odnosi koje dele članovi te ustanove i koji utiču na proces razvijanja prakse. Kako Guba i Linkoln navode „konstrukcije su smeštene u umovima pojedinaca: one ne postoje van osoba koje ih stvaraju i drže; one nisu deo nekog „objektivnog“ sveta koji postoji nezavisno od njihovih konstruktora“ (Guba & Lincoln, 1989: 143, prema: Miškeljin, 2012).

Pedagog i profesionalna praksa

U praksi ne možemo unapred odrediti načine delovanja pomoću kojih delujemo u određenoj situaciji. Određena situacija određuje način delovanja i delanja koji odgovara baš toj situaciji. Kada mislimo o tome šta želimo da postignemo, planiramo način na koji možemo to da postignemo. Kao što smo razmišljali o načinu na koji bi mogli nešto da uradimo, tako razmišljamo i o onome što bismo postigli kao cilj. Postoji stalna interakcija između cilja i načina. Na isti način postoji stalna interakcija između mišljenja i delovanja. Ono što ovaj proces podrazumeva je krug interpretacije, razumevanja i primene. Namere pedagoga mogu biti manje ili više eksplicitne, ali će uvek izraziti filozofiju obrazovanja, ciljeve i pristupe za korišćenje vremena, prostora, resursa i materijala i kao i pristupe u razvijanju prakse dečjeg vrtića.

Naše interakcije sa drugima su pod dubokim uticajem naših svakodnevnih intuitivnih teorija o tome kako razumemo druge ljude. Ove teorije su vrlo retko eksplicitne, ali su svuda prisutne, jer se zasnivaju i baziraju na našem sopstvenom iskustvu. Uverenja i pretpostavke o podučavanju i učenju u obrazovnom kontekstu dečjeg vrtića, neposredni su odraz uverenja i pretpostavki koje pedagozi imaju o programu, deci, sopstvenim ulogama i procesu razvijanja profesionalne prakse. Ove takozvane folk pedagogije (Bruner, 2000) odraz su niza pretpostavki o programu (sadržaj koji treba preneti deci, ciljevi i zadaci koji oblikuju dečje ponašanje, podsticanje razvoja dece i tako dalje); o deci (deca su svojevolsna i treba ih disciplinovati; deca su bezazlena i potrebna im je zaštita; deca su kompetentna bića i slično); kao i o sopstvenoj ulozi (socijalni model ponašanja, strukturirani način učestvovanja pojedinca, koji ima određeni položaj u jednoj profesionalnoj grupi, sistem zahteva koji oblikuje ponašanje pojedinca u određenoj društvenoj sredini, propisuju ponašanje prema uzrastu pojedinaca, čin delovanja koji treba izvršiti i sadržaji tog čina).

Prikazane perspektive o profesiji pedagog, pa samim tim i o ulozi pedagoga, iznete u istraživanju Pavlović Breneselović, pokazale su da se uloga pedagoga, osim iz perspektive dece, odražava kroz radno mesto, „i propisane i nametnute poslove, usmerene na normalizovanje i savetovanje a ne na područja delanja koje savremeni društveni i teorijski trendovi projektuju kao ključna“ (Pavlović Breneselović, 2013: 4). Praksa se vrlo često prikazuje na jednostavnom nivou - kao čin da nešto radiš. Često se opisuje kao razlika od nečega što se zove teorija² - apstraktne ideje o nekoj određenoj stvari ili pojavi. Teorija je ono što ste naučili na fakultetu, a zatim se primenjuje na situacije u svakodnevnom radu. Rezultat je praksa. Veoma je prisutno mišljenje da stručno znanje nastaje na osnovu teorije iz kojih se izvode opšti principi (ili pravila). Ovi opšti principi se zauzvrat mogu primeniti na probleme prakse. Na ovaj način teorija je „stvarno“ znanje, a praksa je primena tog znanja u rešavanju problema. Ovo nas navodi na razumevanje da je uloga pedagoga, u određenom smislu, uloga pasivnog implementatora, većstog „zanatlije“ koji sprovode dizajne drugih, „depersonalizovana i tehnokratski svedena na odnos prema instituciji“ (Pavlović Breneselović, 2013: 7). Pitanje koje se javlja je da li želimo da gradimo identitet i ulogu pedagoga kao determinističku, kroz mehanicističko sagledavanje i razumevanje sveta ili ipak želimo da se smisao naše profesije prepoznaje kroz zapitanost i traganje za smislom? I, u skladu sa tim, da li želimo da razvijamo profesionalnu praksu kao preskriptivnu, sa veoma prisutnim diksursom moći, ili kao etičku i participatornu?

Uloga pedagoga u zajednici učenja

Neka od ključnih savremenih teorijskih polazišta, kako navodi Pavlović Breneselović, su „pokretanje i podržavanje promena u obrazovanju; promovisanje i građenje uslova za ostvarivanje prava u obrazovanju, razvijanje svoje profesionalne prakse kao etičke prakse“ (Pavlović Breneselović, 2013: 8).

Razvijanje profesionalne prakse je stalno prisutna socijalna aktivnost u okviru različitih kontekstualnih uticaja, aktuelna svakodnevna interakcija pedagoga, vaspitača, dece, znanja i okruženja, kontekstualizovani socijalni proces (Cornbleth, 1988; King, 1985). Razvijanje prakse je uvek ugrađeno u proces donošenja odluka i treba da se razume kao niz pregovora i kompromisa između različitih interesa, a ne kao stvaranje sveobuhvatnog, savršeno oblikovanog i koherentnog skupa recepata. Način na koji

² „Teorija je kao kutija sa alatom. Nema ništa za označiteljem. Mora biti korisna. Mora funkcionisati. I to ne za sebe. Ukoliko je niko ne koristi, počevši od samog teoretičara/ke (koji/a onda prestaje da bude teoretičar/ka), onda je teorija beskorisna ili je moment neodgovarajući. Ne prerađujemo teorije, već konstruišemo nove; nemamo izbora do da stvaramo druge. Čudno je to što je Prust, autor koji se smatrao čistim intelektualcem, rekao to jasno: tretirajte moje knjige kao par sočiva usmerenih prema spolja; ukoliko ti ne odgovaraju, pronadi drugi par, tebi ostavljam da pronadeš sopstveni instrument, koji je nužan ulog u borbi. Teorija ne totalizuje; to je instrument za umnožavanje koji takođe umnožava samog sebe. Priroda moći je da totalizuje, to je tvoje stanovište sa kojim se ja u potpunosti slažem, da je teorija po prirodi suprotstavljen moći.“ (Fuko, 1972)

razvijamo sopstvenu praksu može da bude, i često i jeste, „glavni instrument u izgradnji identiteta, i mora mu se posvetiti posebna pažnja“ (Ross, 2000: 11).

Upravo to nas dovodi do paradigme razumevanja, u kojoj je naglasak na razumevanju³ i refleksivnosti koja su usklađena sa prirodom socijalnih situacija i zbog toga predstavljaju stalni podsetnik da su gledišta i aktivnosti drugih ljudi neiscrpan izvor novih saznanja, da se nikada ne mogu obuhvatiti do kraja, osim u pojedinim aspektima. Ona nam pokazuje da ono što mislimo da se dešava nije uvek ono što se stvarno dešava ili bar nije sve ono što se dešava, jer naše mišljenje zavisi od shvatanja i reprezentovanja gledišta koja su često prikrivena i zanemarena. Moren to naziva "kulturni imprinting" naglašavajući da "pojedinci saznavaju, misle i deluju prema paradigmama koje su kulturno u njih upisane" (Morin, 1998: 35). Razumevanje (implicitne) paradigme u procesu razvijanja prakse omogućava sagledavanje i shvatanje različitih ponašanja u okviru konteksta u kome se javljaju, ne zaboravljajući pri tom da kontekst uključuje i to kako osoba vidi sebe i svoju okolinu. Akcent se stavlja na autentično razumevanje koje polazi od sebe, a ne pokorava se načelu "tako je jer tako kažu". Osmišljava se kao proces u okviru sopstvenog konteksta u kome se praksa dešava, preispitujući sopstvene uloge, akcije i verovanja kako bi se razvile strategije delovanja i delanja i unosele promene i poboljšanja (Tidwell et al., 2009). Refleksija koja se dešava unutar zajednice praktičara obezbeđuje na taj način potencijal za razumevanje konkretnog obrazovnog konteksta, jer se bazira na samovođenom učenju kroz refleksiju sa drugima.

Zapitanost nad značenjem, u isto vreme, vodi razvijanju sposobnosti da se razume tuđe mišljenje i građenje zajednice vrtića gde se proces vaspitanja i obrazovanja posmatra kao stvaranje i zajedničko konstruisanje značenja. S druge strane, pedagogima daje mogućnost da istražuju različite načine građenja i razvijanja prakse, uključuje ih u kritički osvrt na mogućnosti sopstvene prakse i podržava ih u nastojanjima da oblikuju praksu koja ima smisla za decu i zajednice u kojima oni rade, sa stalnom kritičkom refleksijom kao načinom da se otkriju i transformišu značenja.

Pedagog i razvijanje prakse kroz građenje značenja

Kada kreiramo sopstvene diskurse, koristimo već postojeće fraze (ponekad ih nazivamo klišeima), strukturne formule, stilove, komunikativne situacije, narativne zaplete i slično. Činjenicu da ljudi slušaju i pozajmljuju diskurzivne elemente od drugih, usvajaju ih i čine svojim Bahtin je opisao terminom "prisvajanje" (*appropriation*). Tako imitacija postaje izvor sopstvenih jezičkih resursa za iskazivanje značenja (Bakhtin, 2005). Prisvajanje može biti svesno ili nesvesno upotrebljena strategija.

³ Termin „razumevanje značenja“ implicira da je značenja moguće *razumeti* (tumačiti) na različite načine, ali i da su sama značenja višestruka i podložna menjanju. Nova istraživačka paradigma upravo ukazuje na dinamičnost značenja, naročito u kontekstu interakcije između samih učesnika u procesu (Miškeljin, 2012).

To nije samo proces zamene jednog značenja drugim, niti potiskivanje starog značenja novim, već pre rekontekstualizacija gde naša prethodna iskustva ostaju, ali se načini funkcionisanja i razumevanja menjaju.

Ovaj diskurs upućuje i poziva na etičke i filozofske izbore koji su u direktnom odnosu sa pitanjem „Šta želimo za naše dete ovde i sada?“ (Filipini, 1998), odnosno, „Koju profesionalnu praksu želimo da promovišemo i razvijamo?“ To od pedagoga traži interaktivni i dijaloški proces razumevanja, konstruisanja i rekonstruisanja postavki o sopstenoj ulozi, identitetu i shvatanju deteta u dečjem vrtiću. To podrazumeva: situaciono građenje značenja; kritičko i refleksivno promišljanje, problematizovanje i rekonstrukciju; grupni dijalog koji uvažava drugačija mišljenja i viđenja; pedagošku dokumentaciju koja služi kao osnov kritičkog preispitivanja i uključivanje drugih u proces preispitivanja i promišljanja (Filipini, 1998).

Literatura

Bakhtin, M. M. (2005): *Speech Genres and Other Late Essays*. Austin, Texas: University of Texas Press.

Bruner, J. (2000): *Kultura obrazovanja*. Zagreb: Eduka.

Cornbleth, C. (1988): Curriculum in and out of context, *Journal of Curriculum and Supervision*, Vol. 3, No. 2, 85-96.

Filipini, T. (1998): The Role of the Pedagogista, in C. Edwards, L. Gandini and G. Forman (eds.), *The hundred languages of children The Reggio Emilia Approach— Advanced Reflections* (127-137). Norwood, NJ: Ablex.

Intelektualci i moć: razgovor između Mišela Fukoa i Žila Deleza, transkript razgovora, dostupno na adresi: www.kontra-punkt.info/modules.php?op=modload (posećeno 25. 8. 2009).

King, N. (1985): Recontextualizing the Curriculum, *Theory into Practice*, Vol. 25, No 1, 36-40.

Miškeljin, L. (2012): *Kurikulum iz perspektive vaspitača*, Doktorska disertacija odbranjena na

Filozofskom fakultetu Univerziteta u Beogradu, septembar 2012.

Morin, E. (1998): *Odgovori za budućnost*. Zagreb: Eduka.

Pavlović Breneselović, D. (2013): *Čemu služi pedagog: Priča u tri slike*, dostupno na adresi: http://www.academia.edu/3311370/Cemu_sluzi_pedagog (posećeno 11. 7. 2013).

Ross, A. (2000): *Curriculum: Construction and Critique*. London: Falmer Press.

Stoll, L. i Fink, D. (2000): *Mijenjajmo naše škole*. Zagreb: Eduka.

Tidwell, D. L., Heston, M. L. & Fitzgerald, L. M. (eds.) (2009): *Research methods for the self-study of practice*. Berlin: Springer.

CIP - Katalogizacija u publikaciji
Narodna biblioteka Srbije, Beograd

371.12.011.3-051:37.01(082.2)(0.034.2)
37.048.2(082)(0.034.2)

NACIONALNI naučni skup Januarski susreti pedagoga

Identitet profesije pedagog u savremenom obrazovanju (2014 ; Beograd)

Identitet profesije pedagog u savremenom obrazovanju [Elektronski izvor] : Januarski susreti pedagoga nacionalni naučni skup

Filozofski fakultet Univerziteta u Beogradu

30. i 31. januar 2014.

[urednici Nataša Matović, Vera Spasenović, Radovan Antonijević].

Beograd : Filozofski fakultet Univerziteta : Pedagoško društvo Srbije, 2014. - 1 elektronski optički disk (CD-ROM) ; 12 cm

Sistemske zahteve: nisu navedeni. - Nasl. Sa naslovnog ekrana.

Tiraž 150.

Bibliografija uz svaki rad.

ISBN 978-86-82019-76-3 (FF)

a) Školski pedagozi - Zbornici

b) Pedagoška služba – Zbornici

COBISS.SR-ID 204452620